

Predmet: Gradiška

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 6/14

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ

Glavni pretres: 12.09.2016.

Izveštaj: Marina Kljaić, posmatrač FHP-a

Završna reč tužioca

U završnoj reči, zamenica TRZ je navela da optužnicu smatra u celosti dokazanom. Istakla je da je opštepoznata činjenica da je u kritičnom periodu postojao oružani sukob nemeđunarodnog karaktera, te da je optuženi bio pripadnik jedne strane u sukobu. Odbranu optuženog da u kritičnom periodu nije bio u Gradiški smatra neosnovanom, usmerenom ka izbegavanju krivične odgovornosti. Ovo iz razloga što je više ispitanih svedoka izjavilo sasvim suprotno. Tako je svedok Anica Vištica, supruga stradalog Marijana Vištice, u svom iskazu navela da je optuženi sve vreme bio kraj autobusa kojim su krenuli za Hrvatsku a iz kojeg je njen suprug izveden, te da je optuženi i pre ovog događaja dolazio u njihov stan i pretio. Svedoci Sladojević i Prčić su takođe izjavili da je optuženi kritičnog dana iz autobusa koji je išao za Hrvatsku izveo jednu mušku osobu, koju su zajedno sa optuženim odvezli i ostavili u mestu Bok Jankovac, dok je svedok Nikola Kolar izjavio da je upravo optuženi iz autobusa izveo stradalog Višticu. Svedok Đorđo Raca naveo je u svom iskazu da je Račić pronašao leš za kojeg je tvrdio da se radi o Marijanu Vištici. Optuženi je ubio Marijana Višticu na način kako je to opisano u optužnici, imao je automatsku pušku, dok je useljenje optuženog u stan Marijana Vištice dokaz da je znao da je oštećeni ubijen. Činjenica da telo Marijana Vištice nije pronađeno ukazuje na nameru optuženog da njegovo telo i ne bude pronađeno. Međutim, to ne isključuje postojanje zločina, kao što je to potvrdila i sudska praksa. Kao otežavajuću okolnost na strani optuženog ocenjuje činjenicu da je pokojni Vištica znao da će biti ubijen jer su u kolima, prilikom vožnje do Bok Jankovca, svi ćutali. Predložila je sudu da optuženog oglasi krivim i osudi na kaznu zatvora u trajanju od 9 godina.

Završna reč branioca optuženog

U završnoj reči, branilac optuženog konstatovao je da su u ovom postupku jedino tačni lični podaci optuženog i da oštećeni nije među živima. Zaučuden je optužnicom u kojoj se tvrdi da je oštećeni ubijen na tačno neutvrđen način. Negira postojanje oružanog sukoba na način kako ga je u ovom predmetu TRZ definisalo, odnosno da je postojao oružani sukob na celom području BiH, jer u kritičnom periodu na području Gradiške oružanih sukoba nije bilo. Samim tim nema ni krivičnog dela ratnog zločina. Upućuje na stav Apelacionog suda u Beogradu da se postojanje oružanog sukoba mora utvrđivati, koji je zauzet u presudi Kž1Po2 2/13 (u predmetu *Gnjilanska grupa*). Suprotno ovom stavu, TRZ u konkretnom slučaju nije u tom pravcu ponudilo dokaze. Ističe da je zatečen i zaprepašćen činjenicom da je kao dokaz za postojanje oružanog sukoba TRZ priložilo Odluku Predsedništva BiH o proglašenju ratnog stanja od 20.06.1992. godine. Naime, takva odluka se nije mogla primenjivati na području Republike Srpske. Sama ta odluka je bila nelegalna, jer su pre njenog donošenja iz Predsedništva istupili legalno izabrani predstavnici srpskog naroda. Vreme početka oružanih sukoba u BiH na koje se TRZ poziva je diskutabilno, jer je oružani sukob postojao u BiH u martu mesecu 1992. godine kada su snage bosanskih

muslimana i Zbora narodne garde zauzele Bosanski Brod i u istom počinile zločine. Kao početak oružanog sukoba u BiH moglo bi se uzeti i vreme kada je u Sarajevu ubijen srpski svat (01.03.1992. godine). Ocenjuje da je pitanje motiva, za koji TRZ smatra da je zaposedanje stana oštećenog Marijana Vištice, takođe neosnovano, jer se optuženi u taj stan uselio kao treći stanar nakon odlaska Vištica u martu ili aprilu 1993. godine, koji je dobio na privremeno korišćenje. Oспорava iskaz oštećene Anice Vištice, supruge stradalog Marijana Vištice, ocenjujući isti kao konfuzan i kontradiktoran. Kao primer navodi činjenicu da oštećena 2005. godine, prilikom pokazivanja fotografija, nije bila sigurna da li je na njima optuženi, a navodno ga je odmah prepoznala u sudnici 2015. godine, bez da ga je prethodno i pogledala. Prepoznavanje 2005. godine sa fotografije ocenjuje kao skandalozno, jer joj je bila pokazana samo jedna fotografija optuženog. Oštećena je takođe tek na glavnom pretresu navela da je pre nego što su krenuli za Hrvatsku optuženi sa još jednim čovekom dolazio u njihov stan. Na glavnom pretresu je prvi put pomenula i da su iz autobusa kojim su išli iz Gradiške za Hrvatsku izlazili ljudi i vraćali se krvavih lica, a to drugi svedoci u svojim iskazima ne potvrđuju.

Fond za humanitarno pravo